

เก็บภาพมาเล่าเรื่อง

โครงการเสริมสร้างคุณธรรมสู่ขวัญรวมใจจากท้องถิ่นสู่มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาพิธีแปงขวัญเรียกขวัญไทยทรงดำ

อ.ปุณย์จรรย์ สรสีสม

รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ฝ่ายวิจัยและกิจกรรมทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สืบเนื่องจากคุณลักษณะของนักศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ควรเป็นผู้ใฝ่ดีในการยึดถือความดีเป็นที่ตั้ง ควรเป็นผู้ใฝ่รู้ทั้งในเรื่องการเรียนและการทำงาน ควรเป็นผู้สู้งานโดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการดำเนินงาน ควรเป็นผู้มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศในด้านวิชาการและวิชาชีพ และเป็นผู้มีจิตวิญญาณในการประกอบวิชาชีพแห่งตน สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาพัฒนาชุมชน สาขาสังคมศึกษา และสาขาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเห็นสมควรจึงได้จัดโครงการเสริมสร้างคุณธรรมสู่ขวัญรวมใจจากท้องถิ่นสู่มหาวิทยาลัยเป็นสร้างสายสัมพันธ์อันดีผ่านการทำกิจกรรมรับขวัญแปงขวัญในรูปแบบพิธีกรรมของไทยทรงดำหรือที่รู้จักในชื่อ “บายศรีสู่ขวัญ” ของคนไทยภาคกลาง

ภาพประกอบที่ 1: หมอเสนพัน สุขอยู่และคณะในพิธีแปงขวัญเรียกขวัญไทยทรงดำ

เพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี เป็นแบบอย่างที่ดีและสามารถดำรงตนให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นโครงการเสริมสร้างคุณธรรมสู่ขวัญรวมใจจากท้องถิ่นสู่มหาวิทยาลัยของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาพัฒนาชุมชน สาขาสังคมศึกษา และสาขาศิลปศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จึงเป็นโครงการที่สร้างความสัมพันธ์ สร้างความสามัคคี และสร้างความร่วมมือระหว่างสาขาวิชา ควบคู่กับส่งเสริมการทำนุบำรุงบารุงองค์ความรู้ทางศิลปะและวัฒนธรรมจากท้องถิ่นสู่มหาวิทยาลัย ที่นำไปสู่การตอบสนองพันธกิจของมหาวิทยาลัยข้อหนึ่งที่ส่งเสริมการดำเนินงานระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชนได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบที่ 2: ปราชญ์ชุมชนไทยทรงดำผู้ประกอบพิธีเป่าขวัญเรียกขวัญและคณาจารย์ถ่ายรูปร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการมี 3 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมที่ดี ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาสร้างความรัก ความสามัคคี ความมีจิตสาธารณะ ตามคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2. เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้จากการร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรมสู่ขวัญรวมใจจากท้องถิ่นสู่มหาวิทยาลัยมาใช้ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์วัฒนธรรม และ 3. เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาระหว่างสาขาวิชาและระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน

ภาพประกอบที่ 3: ลุงพัน สุขอยู่หมอเสนาชาวไทยทรงดำกับอาจารย์บุญจรรย์ สรสีสม ในพิธีแปงขวัญเรียกขวัญให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 5 สาขาวิชา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ คณะผู้ดำเนินโครงการคาดหวังว่า นักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ ภาษาไทย ศิลปศึกษา สังคมศึกษา และพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เกิดความรัก ความเข้าใจ ความสามัคคีในหมู่คณะ หล่อหลอมความเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อบรรลุยังเป้าหมายเดียวกัน อีกทั้งสามารถนำความรู้จากการร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรมสู่ขวัญรวมใจจากท้องถิ่นสู่มหาวิทยาลัยมาใช้ในการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์วัฒนธรรม ประการสุดท้ายเกิดความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา ระหว่างสาขาวิชาและระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน

ภาพประกอบที่ 4: พิธีไพรและพิธีณา ชาวไทยทรงดำสาธิตการปั้นเกล้าให้กับนักศึกษาหญิงที่มาร่วมพิธี

ภาพประกอบที่ 5: ภาพขณะของเซ่นไหว้ในพิธีแปงขวัญเรียกขวัญแบบไทยทรงดำ

ภาพประกอบที่ 6: เครื่องเซ่นไหว้ผีในพิธีแปงขวัญเรียกขวัญแบบไทยทรงดำ

เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำเป็นกลุ่มคนที่มีประวัติมายาวนานมาตั้งแต่ครั้งตั้งถิ่นฐานอยู่ที่เมืองเตียนเบียนฟู ประเทศเวียดนาม กล่าวให้ง่ายก็คือชาวไทยทรงดำเป็นสายบรรพบุรุษที่สำคัญสายหนึ่งของคนไทยในภูมิภาคอุษาคเนย์ และนั่นได้ทำให้ความเชื่อดั้งเดิมในเรื่องการนับถือผีและการทำพิธีเซ่นไหว้ผีเข้มข้นอย่างต่อเนื่องแม้ว่าจะมีการนับถือพุทธศาสนาควบคู่ด้วย

การนับถือผีและการทำพิธีเซ่นไหว้ผีในวันนี้เป็นการฝากผีให้คุ้มครองดูแลคนอาจารย์และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้ปลอดภัยจากภัยอันตรายต่างๆ นักศึกษาเรียนหนังสือเก่งและเป็นคนดี คุณครูทุกท่านมีสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บไม่ไข้ อีกทั้งพิธีนี้ยังเป็นการรวมใจครูและศิษย์ชาวมมนุษยศาสตร์ฯ ให้มีความ

สมัครสมานสามัคคี อบอุ่นและมีไมตรีจิตที่ดีเสมือนคนในครอบครัว ในเหย้าเรือนเดียวกัน

ภาพประกอบที่ 7: ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มอบของที่ระลึกให้กับลุงพัน สุขอยู่ ในพิธีแปงขวัญเรียกขวัญแบบไทยทรงดำ

ภาพประกอบที่ 8: พี่ศรีไพร สุขอยู่สาธิตการปั้นเกล้า “ต็อก” ให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3

ภาพประกอบที่ 9: พี่ศรีไพรและพี่วีณา ได้ถ่ายรูปพร้อมกับนักศึกษาหญิงสาขาวิชาภาษาไทยและนิเทศศาสตร์ หลังจากเสร็จสิ้นการสาธิตการปั้นเกล้าแบบไทยทรงดำ

ภาพประกอบที่ 10: ประชาชนผู้ประกอบพิธีแปงขวัญเรียกขวัญและการปั้นเกล้าชาวไทยทรงดำ บ้านหัวเขาเงิน

ภาพประกอบที่ 11-13: หลังเสร็จสิ้นพิธีแปงขวัญเรียกขวัญโดยหมอเสนพัน สุขอยู่แล้วผู้ร่วมงานได้นำของไหว้ในพิธีไปร่วมรับประทานเพื่อความเป็นสิริมงคลให้กับชีวิต

ภาพประกอบที่ 14: นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยชั้นปีที่ 3 หมู่ 3 ขอสัมภาษณ์และถ่ายรูปร่วมกับคุณศรีไพโรจน์ นันทกิจ และคุณวีณา สุขอยู่ หญิงไทยทรงดำ บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโทน อำเภopakท่อ จังหวัดราชบุรี

ทางคณะผู้จัดโครงการเสริมสร้างคุณธรรมสู่ขวัญรวมใจจากท้องถิ่นสู่มหาวิทยาลัย ผ่านพิธีแปงขวัญเรียกขวัญไทยทรงดำ ต้องขอขอบพระคุณคณาจารย์จาก 5 สาขาวิชา รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา สำนักศิลปะและวัฒนธรรม รวมถึงคณะผู้ประกอบพิธีทั้ง 4 ท่าน ที่ทำให้นักศึกษาจำนวน 250 กว่าชีวิตได้เรียนรู้

วัฒนธรรมการแต่งกายและพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ รวมถึงได้สร้างเสริมความสามัคคี รู้จักกันใน
ฐานะรุ่นพี่รุ่นน้องร่วมสาขาวิชา ร่วมคณะ และร่วมมหาวิทยาลัยเดียวกัน

ภาพประกอบที่ 15: สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกับคุณศรีไพรในเรื่องของการพาคณะผู้ทรง สกอ.และ มรภ.
และมทร. 8 แห่ง ลงชุมชนไทยทรงดำ บ้านหัวเขาจีน ในวันจันทร์ ที่ 8 สิงหาคม 2556

ภาพประกอบที่ 16: โครงการเสริมสร้างคุณธรรมสู่ขวัญรวมใจจากท้องถิ่นสู่มหาวิทยาลัยในวันศ.ที่14 มิ.ย.56